
HOCALI KATLİAM'I'NIN 27. YIL DÖNÜMÜ: NELER YAŞANDI, KATLİAM MI 'SOYKIRIM' MI? KİM NASIL KABUL EDİYOR?

-

25.02.2019

EuroNews (24 Şubat 2019)

Azerbaycan'da ve dünyanın farklı ülkelerinde düzenlenen çeşitli anma programlarıyla 1992 yılında yaşanan Hocalı Katliamı'nın kurbanları anılıyor.

Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki savaş sırasında Ermeni güçlerinin, 25 Şubat'ı 26 Şubat'a bağlayan gece, Dağlık Karabağ'ın Hocalı kasabasına girerek sivilleri hedef aldığı saldırıda, resmi rakamlara göre 83'ü çocuk, 106'sı kadın olmak üzere 613 Azeri hayatını kaybetti.

Yapılan otopsi ve incelemelerde cesetlerin birçoğunun insanlık dışı muameleye maruz kaldığı ve işkence görerek öldürüldüğü anlaşıldı.

Aralarında Ermeni gazetecilerin de bulunduğu yabancı basın mensupları, katledilen Azerilerin kafa derilerinin yüzüldüğünü, gözlerinin oyulduğunu ve birçoğunun başının kesildiğini aktardı.

Peki kurbanların daha sonra topluca yakıldığı ortaya çıkan katliamın detayları neler, o tarihte neler yaşandı?

Hocalı katliamı

Ermeni güçlerinin 1991'in sonlarına doğru ablukaya aldığı Dağlık Karabağ'ın Hocalı bölgesi, 936 kilometrekarelik alana sahip, 2 bin 605 ailenin, toplam 7 bin kişinin yaşadığı bir kasabaydı. Aralık 1991'de Karabağ'ın başkenti olarak kabul edilen Hankendi şehrini ele geçiren Ermenilerin bir sonraki hedefi Hocalı oldu. Bölgenin etrafındaki bütün köy ve yolları kapatan Ermeniler, kasabanın diğer illerle kara yolu bağlantısını kesti.

Hocalı'nın diğer bölgelerle tek bağlantısı olan hava ulaşımı ise, 28 Ocak 1992'de Şuşa Ağdam seferini yapan helikopterin Ermeniler tarafından düşürülmesiyle ortadan kalktı.

Bu olayda çoğunluğu kadın ve çocuklardan oluşan 44 sivil hayatını kaybetti. 1992 yılının başlarından itibaren Hocalı'nın savunması sadece hafif silahlara sahip yerel savunma güçleri ve az sayıdaki milli ordu askerinden ibaret kaldı.

25 Şubat 1992'den itibaren Hocalı'ya üç koldan saldıran Ermeniler, Sovyet Kızılordusunun 366'ıncı Motorize Alayı'nın bütün araçlarını kullanarak şehri iki saat boyunca top ve tank ateşine tuttu.

Saldırıdan bir gün sonra ise "Hocalı Katliamı" vuku buldu.

Resmi verilere ve uluslararası insan hakları örgütlerinin raporlarına göre, Ermeni güçlerinin Sovyet Rus ordusunun da desteğini alarak düzenlediği saldırıda, 613 Azeri katledildi. 500'e yakın sivil ağır yaralanırken bin 250'den fazla kişi de esir alındı.

Aralarında 68 kadın ve 28 çocuğun da bulunduğu 150 esirden bir daha hiç haber alınamadı. Ermeni makamları da esirlerin akıbetiyle ilgili bugüne kadar herhangi bir açıklama yapmadı.

Hocalı katliamını kim nasıl kabul ediyor?

Azerbaycan Meclisi, 1994 yılında düzenlenen bir oturumla, 613 vatandaşının katledildiği hadiseyi, 'Hocalı Soykırımı' olarak kabul etti.

Hocalı'da yaşananlar Meksika, Macaristan, Pakistan, Kolombiya, Çek Cumhuriyeti, Bosna Hersek, Honduras, Peru, Sudan ve İslam İşbirliği Teşkilatı'nca da 'soykırım' olarak tanınıyor.

Hocalı Katliamı'nı 5 ülke parlamentosu kınarken, ABD'de 16 eyalet meclisi, yaşananları 'soykırım' olarak gören kararları kabul etmiş durumda.

Türkiye ise Hocalı'da yaşananlara resmi olarak 'Katliam' tanımlaması yapıyor.

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch), hadiseyi, Dağlık Karabağ Savaşı sırasında işlenen 'Katliam' olarak kayıtlara geçirdi.

Birleşmiş Milletler, henüz resmi bir karar almış değil. Azeri kaynaklar, Rusya'nın BM Güvenlik Konseyi'nin bağlayıcı herhangi bir karar almasını engellediğini belirtiyor.

Ancak 1993 yılında BM Genel Kurulu, Ermenistan'ı kınadı. BM Güvenlik Konseyi de 822 sayılı kararla, Ermenistan'dan işgal ettiği Azerbaycan topraklarını terk etmesini istedi. Azerbaycan topraklarının yüzde 20'si halen Ermeni işgali altında bulunuyor.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi (AKPM) üyeleri "Ermeniler tüm Hocalı sakinlerini katletti" ifadesinin yer aldığı bir bildirgeye imza attı.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı - Minsk Grubu, 1996 yılında Erivan'ı kınayarak, Azerbaycan'ın toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesini talep etti.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) 22 Nisan 2010 tarihli kararında, Hocalı'da yaşananlar, savaş suçları veya insanlık aleyhine suçlarla eşdeğer eylemler olarak görüldü. Ancak henüz resmi bir karar alınmış değil.

Azerbaycan'ın hukuk mücadelesi devam ediyor

Bakü yönetiminin aralarında AİHM ve Lahey Adalet Divanı gibi uluslararası hukuk kurumları nezdindeki girişimleri devam ediyor.

Azerbaycan'a göre, Hocalı'da yaşananlar, 1949 Cenevre Sözleşmelerinin, Birleşmiş Milletlerin (BM) Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi, Sivil ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşmesi, Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi çok sayıda sözleşmenin ciddi ihlali anlamına geliyor.

<https://tr.euronews.com/2019/02/24/hocal-katliami-27-yil-donumu-neler-yasandi-katliam-soykirim-mi-daglik-karabag-azerbaycan>

Kaynak/Source: